A°. 1830. № 152

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig-, en Wetenschappelijk Nieuws- Blad.

Zaturdag den 18 December.

PUBLICATIE.

Schepenen der stad Breda, gelet op den gestadigden prijs, waarvoor het Mudde Rogge ter weekmarkt binnen deze stad de twee laatstleden geworden, namelijk: op de twee dingsdagen voor, en de zesde dingsdag na *St. Lucas*, volgens welken maatstaf naar den buden der komen de Thornsche Maatregels moet worden gesteld.

Hebben dien ten gevolge de Thornsche maat der Rogge voor het jaar 1830 vastgesteld, op *zeven gulden negen en een halve cents de Nederlandsche Mudde, of zes guldens acht cents de Bredasche Virtel.*

En, opdat de belanghebbenden hiervan kennis dragen, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt alom waar zulks te doen gebruikelijk is.

Breda, den 15 December 1830.

DE ROOY.

Ter ordonnantie van denselven,

De Secretaris der Stad,

W. J. H. DE KEMPENAER.

NEDERLANDEN.

Breda, den 17den December.

De gouverneur dezer provincie heeft, bij besluit van den 10den dezer maand, aan alle hoofden der plaatselijke besturen doen opmerken, dat er geene gelden voor de afgifte van vergunningen aan de ingezetenen mogen worden afgenomen en de zoodanigen, welke dergelijke gelden genomen hebben, denkende, dat zulks hun geoorloofd was, nadrukkelijk gelast, dezelve terug te geven.

— Beelden wij, in ons nommer van gisteren, eene opgave mede der te Nijmegen reeds gestorte gelden, op het kohier van 's Rijksgeldleening voor 1830, met niet minder, ja veeleer met meerder regt mogen wij den staat dier leening voor de stad Breda vermelden, als het bewijs gevende van de goede gezindheid en ijver om, door eene spoedige betaling, zoo veel mogelijk, 's Rijks schatkist, in de tegenwoordige omstandigheden ter hulp te komen. Het kohier van 's Rijks geldleening voor Breda bedraagt eene somme van *f* 52,756-19. Den 7 dezer is dit kohier eerst bij den ontvanger executoir terug bekomen; twee dagen zijn er noodig geweest tot distributie der billetten, en, tot en met den 16 dezer, is op genoemd kohier, reeds voldaan geworden de som van *f* 34,673-22½; dus ongeveer twee derde van het geheel bedrag der leening.

— De compagnie jagers, welke, gelijk wij in ons vorig nommer gemeld hebben, op den 15den dezer uit 's Gravenhage vertrokken is, is honderd en twintig man sterk en bestaat meestal uit vrijwilligers.

— Men schrijft uit Weenen, dat de Hertog van Modena geweigerd heeft den nieuwen staat van zaken in Frankrijk te erkennen, en den gezant *Choiseul Praslin* terug gezonden had. Zoo heeft dan het hoofd van eenen zeer kleinen staat dat gedaan, waartoe het den grooten en magtigen souvereinen aan moed ontbrak! Aan moed, zeggen wij; want uit beginsel kunnen wij geen *Lodewijk Philips* erkennen, zonder het beginsel hunner eigene wettigheid te loochenen; en zoo verre zal het toch, in weerwil der voortgangen van het jakobinismus, nog niet gekomen zijn. — Volgens de berigten moet dit gedrag van den Hertog van Modena in Weenen eene algemeene goedkeuring verworven hebben; en zelfs zij, die overigens de revolutionaire gevoelens toegedaan waren, eerbiedigden toch in deze handeling een bewijs van vastheid en karakter, dat zelfs in andersdenkenden vereerd moet worden. Mogt dit voorbeeld aan magtigen verre en dezen nabij strekken!

— Te Gent heeft het gerucht geloopen, dat lord *Cochrane* beloofd had, zich met het kommando over de belgische zeemagt te belasten, ten einde zich van de hollandsche oorlogschepen en koopvaardijmasten te meester te maken. Hij zou slechts eene bezoldiging van 500,000 francs 's jaars voor zijne moeite verlangen. De aanstaande Koning, graaf *de Merode* heeft aangeboden, dit werk gratis te willen verrigten.

— Volgens de Gentsche Courant beliep het getal der inwoonende armen, die tegenwoordig binnen die stad bedeeld worden, ruim 7000 huisgezinnen, dewelke, iedere week, eene som van 2000 à 2100 guldens in geld ontvangen. Daar het getal behoeftigen dagelijks aangroeit en de middelen der weldadigheid dien ieder dag toeneemt, zoo is het onmogelijk, de noodige maatregelen om de, ten gevolge der gebeurtenissen, lijdende menschheid bijstand te bieden, te berekenen.

— Men verzekerde dezer dagen te Brussel, dat men in het Nationaal congres eene partij poogde te vormen, voor de vereeniging met Frankrijk, aan het hoofd waarvan zich *de Staassart* zoude bevinden, die, gezegd werd, eene verklaring door de leden van het congres te laten teekenen, waarbij zij zich verbinden om voor de vereeniging met Frankrijk te stemmen. Men zegt, dat deze verklaring reeds met onderscheidene onderteekeningen voorzien is. — De heer *de Staassart* heeft hierop in een belgisch dagblad geantwoord, dat hij niet voor eene vereeniging met Frankrijk was, dan als een onder-koningrijk of iets dergelijks, onder de bescherming van Frankrijk, beschouwende dit als voor België het voordeeligste.

— Te Antwerpen hebben twee derbenoemde, schepenen de heeren *Meijer* en *Cogels*, hun ontslag genomen.

— Ter voldoening aan het besluit van het Nationaal congres, hebben de hoofden der verschillende vakken van bestuur, in de zittingen van den 9den en 11den dezer, onderscheidene rapporten uitgebragt; — dat van den heer *Tielemans*, namens het departement van binnenlandsche zaken, levert over het algemeen een zeer treurig tafereel van den inwendigen toestand des lands. — Handel en nijverheid zijn geheel ter neer gedrukt; het zijn de aanmoedigingen door de vorige regering aan deze beide takken verleend, die dezelve tot eene ontzettende hoogte hebben opgevoerd; doch deze welvaart was slechts ingebeeld; en men is thans volkomen buiten staat om van gouvernementswege in die ondersteuning voort te gaan; — men heeft zich dus vergenoegd met commissien te benoemen en dadelijke hulp tot betere tijden te verschuiven. — De gevolgen der algemeene werkeloosheid doen zich het meest in de steden ondervinden, de behoeften der mindere klassen vorderen ongewone uitgaven, en is men dus genoodzaakt geweest aan eenige gemeenten het doen van leeningen toe te staan, terwijl verre het meerendeel er op heeft aangedrongen, om de zoo gehaatte belasting op het geslagt te mogen herstellen; — alle deze plaatselijke voorzieningen zijn ten slotte onvoldoende, om de hulpbehoevende menigte, bij den ophanden zijnde winter, voor volslagen gebrek te bewaren, en wanneer men niet spoedig eenige hulpmiddelen vindt, dan zijn de gevolgen onberekenbaar.

Het verslag van den heer *Coghen* als hoofd van het committé van finantien, was vooral niet meer gerustatellende; hij meende wel is waar de vergadering aangenaam te verrassen, door haar een batig slot in 's lands kas aan te kondigen van ruim twee millioenen guldens; daarbij echter voegende dat nog in den loop van dit jaar, behalve de bezoldiging der ambtenaren, een aantal leverantien voor het departement van oorlog voldaan moesten worden, waarom hij zijne ongerustheid niet verbergen kon dat men zich weldra in eene zeer belemmerde staat zoude vinden. Intusschen was de schatkist door vrijwillige bijdragen gesterkt, en bedroegen deze tot nu toe de aanzienlijke som van 165,651 guldens; minder was men te vreden over de reeds in October uitgeschrevene leening, waarvan men den goeden uitslag te vergeefsch had te gemoet gezien. De administratie der belastingen ging geregeld voort, doch men had zich over eene verbazende sluiking te beklagen, waardoor de accijnsen genoegzaam niets opbragten. Eindelijk meende men eerstdaags het budget voor 1831 aan de goedkeuring van het congres te onderwerpen.

(Van het verslag van den heer *Goblet*, als chef van het committé van oorlog zullen wij nader melding maken.)

In de zitting van den 15den zijn na het voorlezen van eenige petitien bij de vergadering ingekomen, eene memorie van den voorzitter van het diplomatiek comité, over de zoogenaamde provincie Luxemburg; en eene voordragt van wet tot het daarstellen van eene provisionele commissie van comptabiliteit, be-

staande uit eenen voorzitter en zes leden. Voorts is door den heer *Plaisant*, als directeur van policie en algemeene veiligheid, verslag gedaan over den toestand van dit departement; en heeft de vergadering zich eindelijk bezig gehouden met de beraadslagingen over de wijze, waarop de uitgeving eener gouden kamer onder den naam van senaat zouden worden toegevoegd.

Bij deze gelegenheid zijn al de gronden, welke voor en tegen deze instelling vroegen in comité generaal waren in het midden gebragt, op nieuw en breedvoerig voorgedragen. Zij, die de instelling verdedigden, drongen vooral op de noodzakelijkheid aan, om door eene dubbele openbare beraadslaging de zoo noodlottige overhaasting, bij het aannemen eener wet zoo te komen; terwijl zij tevens daarin het beste middel zagen, om het hoofd van den staat van de moeijelijke taak te ontslaan om zijne toestemming aan eene voordragt der kamer van afgevaardigden te weigeren. Zij daarentegen, die zich tegen het beginsel verklaarden, meenden dat eene tweede beraadslaging meestal overtollig was en dat men vooral in België de groote landeigenaars, die aan de kamer der pairs in Engeland zulk een aanzien geven. Onder hen die in den laatsten gaat spraken, onderscheidde zich vooral de heer *de Celles*. De discussien over dit ontwerp zouden in de volgende zitting worden voortgezet.

PARTICULIERE CORRESPONDENTIE.

ANTWERPEN, den 14den December.

De hoop waarmede men zich aanvankelijk hier gevleid had, van, ten gevolge der kennisgeving aan den generaal *Van der Smissen*, weldra de koopvaardijschepen van Vlissingen voor onze stad, en de Schelde weder geopend te zien, heeft zich niet verwezenlijkt; integendeel, zien uit het bassin naar zee gezeilde schepen, zijn door de oorlogsschepen, die als arenden overal op los schieten, aangehouden geworden; men kan zich geen denkbeeld maken, welk eene verbittering en verkropte spijt die teleurstelling hier veroorzaakt heeft, welke nog verzwaard en vergald worden door de smartelijke overtuiging dan men volstrekt onmagtig is, er iets tegen te kunnen doen, en dat men volkomen van de genade der dappere hollandsche vloot afhangt. — De westeroever der Schelde, bijzonder dat gedeelte over en in de nabijheid van onze stad, krijgt een geducht aanzien en schijnt Antwerpen dreigend aan te grijnzen. Het Vlaamsche hoofd wordt dagelijks sterker gemaakt, en aan den oever der Schelde rigt men eene batterij van 6 stukken op die de gehele rivier bestrijkt; even zoo zijn de forten Burcht, Austruweel, Zwijndrecht en Kallo in een geduchten staat gebragt; in de gelegenheid geweest zijnde om eenige bijzonderheden aangaande die forten te vernemen deel ik die hier mede. Tijdens het bombardement der stad waren dezelve niet voorzien van levensmiddelen noch amunitie, en buiten staat om eenigen tegenweer te bieden; de troepen hadden derhalve op den 26 en 27 October die onhoudbare posten zonder schande kunnen verlaten en met de overige hollandsche troepen aftrekken; maar neen, de bevelhebbers, al het gewigt van die posten gevoelende, besloten ze te behouden het koste wat het wilde; zij begrepen dat zonder het bezit dier positien de schepen onmogelijk de rivier vrij op of afvaren konden, en men van daar de Citadel veel afbreuk zou kunnen toebrengen; men hield dus vol, ondanks het vuur waaraan men in den nacht van den 27sten, van de zijde der stad, was blootgesteld, en ondanks een troep België terzelfder tijd, op den dijk van Burcht de forten bestookte, terwijl er daarenboven voor geen twee dagen levensmiddelen voorhanden waren. Na het bombardement bleven die positien buiten de met de Citadel gedotene kapitulatie, en waren dus herhaalde malen aan gevaar blootgesteld; alle krachten zijn dan moeten ingespannen worden om die forten van een weerlozen in dien geduchten staat te brengen, waarin zij zich nu bevinden. Veel moet in deze worden dank geweten zijn den kapitein *Leers*, die door zijne koenmoedigheid en volharding veel toegebragt heeft, dat die gewigtige positien behouden zijn gebleven.

Voor eenige dagen liep hier het gerucht dat het provisioneel gouvernement, wegens geldgebrek, ontbonden was, ofschoon die tijding zich niet bevestigd heeft, is het toch zeker dat genoemd gouvernement, wegens de geldmiddelen, zeer in het naauw zit. De ontevredenheid in België klimt al hooger en hooger. Gisteren liep hier nog de spraak dat men te St. Nicolaas de hollandsche vlag opgestoken had.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 12den December.

Heden morgen heeft de plegtige begrafenis van het lijk van den heer *Benjamin Constant* plaats. Hetzelve zal op het Oosterkerkhof worden bijgezet, provisioneel tusschen de graven van den generaal *Foij* en van *Manuel*. Er zal, in de twaalf mairies van Parijs, eene collecte geschieden, waarvan de opbrengst gewijd zal worden aan de oprigting van een gedenkstuk, dat de door hem aan Frankrijk en vooral aan de stad Parijs bewezen diensten zal herinneren.

— Het heilig collegie bestaat tegenwoordig uit vijf en vijftig kardinalen, waarvan er zich negen buiten Italie bevinden. Het conclave, hetwelk tot de verkiezing van den nieuwen Paus, in plaats van den overleden *Pius VIII*, gehouden word, zal derhalve niet met meer dan 46 kardinalen bestaan. Hetzelve moet, volgens de oude inkomsten en gebruiken, den 13den dezer geopend worden.

ZWITSERLAND.

BERN, den 6den December.

De heer ambtschout *Fischer* heeft heden de vergadering van den grooten raad alhier geopend met eene rede, waarin hij te kennen gat, dat zich, ten gevolge van de onrusten van buiten, ook in het kanton spanning en onrust vertoond hadden, maar dat bij hoopte, dat het doel, waartoe zich de raad verzameld had, zoude bereikt worden, om, tegen de stroomen der openbare rust, die veranderingen daar te stellen, welke de algemeene welvaart, overeenkomstig den geest des tijds vorderde. Er is eene proclamatie aan het volk uitgevaardigd, waarin hetzelve van de besluiten des raads kennis gegeven en tot rust en orde aangemaand wordt, daar van de handhaving der rust in het kanton Bern, gelijk de proclamatie zegt, grootendeels de onafhankelijkheid en neutraliteit van geheel Zwitserland afhangt. Ter handhaving der rust is een burgerwacht opgerigt, waarin tegen den 15 dec. reeds 2500 burgers en inwoners hadden laten inschrijven, en waaraan de studenten zich ook aangesloten hadden.

BATAVIA.

Te Zurich had men de rust nog weten te bewaren, ondanks de pogingen om dezelve te storen. Te Lucern hadden de onruststokers gedreigd, dat wanneer de petitien om veranderingen in den regeringsvorm niet ingewilligd werden zij dezelve met geweld doorzetten zouden. Alles was wegens den eindelijken afloop dezer zaken in opgerustheid. In vele gemeenten van Fryburg stonden weder vrijheidsbomen. Te Peterlingen moet eene liberale vergadering, nadat zij van Parijs hulpmiddelen bekomen had, op der kantons Fryburg en [illegible] hebben. Ook de kantons Uri, Schwijz en Unterwalde werden niet voorbijgegaan. Alleruwege heerscht eene onrustige stemming. Ook in St. Gallen hebben in de laatste acht dagen op onderscheidene plaatsen talrijke volksverzamelingen plaats gehad, wier oogmerk almede is, om veranderingen in de bestaande staatsregelingen tot stand te brengen.

VADERLANDSCHE GIFTEN.

BANDA, den 17den December.

Sedert gisteren zijn bij ons de volgende paren Wanten, voor onze dappere soldaten op de voorposten, ontvangen geworden.

Uit Gorinchem, door de zorgen van den heer *J. van der Wal*, Boekverkooper aldaar:

6	Paren	van den heer *J. van der Wal*.
3	»	» » *W. van der Wal*.
1	»	van eene Dienstmeid.
1	»	van een vrijwillig Kanonnier.
4	»	van den heer *W. L. Hasselman*.
1	»	van hetzelfs dienstmeid.
2	»	van den heer *N. Speelman*.
12	»	van *P. S.*
2	»	van *P. W.*
6	»	van de familie *Steenwinkel*.
1	»	van *J. K.*
1	»	van *J. F. H.*
6	»	van *D.*
8	»	van *A. G. D. C. C. W. H. D. G.* en *M. P.*
54	Paren.	Voorts nog:
24	»	van den heer Professor *A. F. L. Schröder* te Utrecht.
29	»	uit Rotterdam, van [illegible] die zelf drie zullen als vrijwilligers in Dienst laat.
12	»	uit Rotterdam, van twee kinderen, *O. en I. K. W.*
33	»	van de dochters van den heer Post-Directeur te Zutphen.
152	Paren te zamen.	

Van deze 152 Paren zijn dadelijk verzonden geworden, 52 naar het 2de matsch-bataillon te Galdarep, en 100 Paren naar het 3de bataillon der 5de afdeeling te Bijbergen.

BROESK & COMP.

Te BANDA, bij BROESK & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.